

KAZIMIERA KAZIJEVAITĖ

Ruduo Žirgynėje

Iliustravo TANIA REX

KAZIMIERA KAZIJEVAITĖ

Ruduo Žirgynėje

Iliustravo TANIA REX

VILNIUS 2021

Projektą finansuoja Lietuvos kultūros taryba

Leidinio bibliografinė informacija pateikiama Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos Nacionalinės bibliografijos duomenų banke (NBDB).

Šį leidinį draudžiama atgaminti bet kokia forma ar būdu, viešai skelbti, taip pat padaryti viešai prieinamą kompiuterių tinklais (internete), išleisti ir versti, platinti jo originalą ar kopijas: parduoti, nuomoti, teikti panaudai ar kitaip perduoti nuosavybėn.

Draudžiama šį kūrinį, esantį bibliotekose, mokymo įstaigose, muziejuose arba archyvuose, mokslinių tyrimų ar asmeninių studijų tikslais atgaminti, viešai skelbti ar padaryti visiems prieinamą kompiuterių tinklais tam skirtuose terminaluose tų įstaigų patalpose.

© Kazimiera Kazijevaitė, 2021

© Tania Rex, iliustracijos, 2021

© „Tyto alba“, 2021

ISBN 978-609-466-620-9

Taip neteisinga!

Kažin kur toli, pačiame miesto pakraštyje, stovi nedidelis mėlynas namas. Tiesa, jis ten stovi ne vienas. Aplinkui – daugybė kitų namų, sodų, gėlynų, takelių, daržų, juos ravinčių močiučių, jų anūkų, įvairiausio plauko kačių ir šunų... Panašiai kaip ir bet kuriuose kituose kolektyviniuose soduose.

O visgi šie sodai kai kuo ypatingi. Mat būtent čia, mėlynajame name, gyvena dvi sesės – Goda ir Saulė. Žinoma, kartu su jomis dar gyvena mama ir tėtis, kartais apsilanko seneliai, užsuka kaimynai, draugai ar pažįstami... Tačiau ši istorija ne apie juos, o apie Godą ir Saulę. Na, ir apie žirgus. Dar apie senelį, kuris nebe-norėjo važiuoti dviračiu. Apie Rimą ir jo ūkį... Bet pala, geriau apie viską iš eilės.

– Saule!

Tyla.

– Saule!

Vėl tylą.

– Saule, kur tu taip ilgai?! Mes pavėluooooosim!

Goda jau seniai pasiruošusi: vilki geltoną lietpaltį, rankose laiko skėtį ir avi botus. Iš po geltono gobtuvo karo dvi kietai supintos kasos, o akys svaido žaibus. Ji mindžikuoja ant slenksčio laukdama Saulės, kuri niekaip neranda šaliko. Šaliko! Ir kam

jai iš viso tas šalikas?! Lauke lyja, bet visai nešalta, dar tik rugsėjo pradžia, šaliko nė kiek nereikia. Akivaizdu, kad Saulei taip neatrodo. Ji ką tik iškuitė visą prieškambarį ir galiausiai nuėjo ieškoti į savo kambarį. „Tegul dar orkaitėje paieško!“ – piktai pagalvoja Goda. O užvis pikčiausia, kad mama su tėčiu ką tik išvažiavo į darbą ir paliko ją vieną kankintis su sese ir jos dingusiu šaliku. Negi dabar jai reikės taip vargti visus mokslo metus? Kiekvieną mielą rytą?! Ir Godai pasidaro taip gaila savęs, kad gerklę tarsi replėmis suspaudžia, o akys pritvinksta ašarų. Bet ji tik šniurkšteli, giliai įkvepia oro ir papurto galvą. Na jau ne, verkti tikrai neverks, ji jau didelė – jai greit dešimt metų! Staiga pasirodo Saulė – dainuodama atstrykčioja koridoriu. Lyg visai nevēluotų! Laimė, bent jau šaliką atsineša.

Štai pagaliau jos lauke. Goda užrakina duris, paskubom įsikiša raktą į kuprinės kišenę, išseina pro medinius kiemo vartelius ir greitai žingsniu leidžiasi į kelią. Po kiek laiko dairydamosi pamato, kad Saulė gerokai atsilikusi.

– Saule, paskubėk!

– Aš pamačiau katytę, – pasivijusi sesę aiškina Saulė. – Ji buvo tokia miela!

– Čia pilna kačių, – atsidūsta Goda spartindama žingsnį. – Negi dabar lakstysi paskui kiekvieną?

– Tu nesupranti, juk aš ją myliu! – atsako Saulė ir dainuodama nustriksi į priekį.

Bet tuo metu Godai neberūpi sesė ir jos katės. Ji sustoja lyg įbesta ir įsistebeilija į geležinius aprūdijusius vartelius, už kurių matyti raudonų plytų namas. Vartelius, kuriuos ką tik priėjo. Var-

telius, prie kurių niekas nelaukia. Nėra ten Mildos, jos draugės, su kuria kas rytą eina į mokyklą. Bent jau iki šiol eidavo, kol Saulė visko nesugadino. Milda labai nemėgsta vėluoti į mokyklą, Godai tai ne naujiena. Turbūt todėl jos ir nepalaukė. O gal dėl to, kad nebenerori su ja draugauti... Kas žino.

Taaip, tiesiog puiki mokslo metų pradžia, nieko nepasakysi. Ir viskas tik dėl to, kad šiemet Saulė pradėjo eiti į pirmą klasę. Dar rugpjūtį mama buvo paprašiusi Godos pagloboti pirmokę sesę. Iš pradžių Goda net apsidžiaugė. Tik pamanykite – ji jau ketvirtokė! Tokia didelė, kad jai nebereikia niekieno globos, be to, gali net kitus, mažesnius už save, pagloboti. Jos nuomone, „pagloboti“ reiškė

retkarčiais per pertrauką užmesti akį į sesės klasę, paklausti: „Na kaip? Ar viskas gerai?“ ir ilgai nelaukus vėl dumti sau. Tik vėliau paaiškėjo, kad nuo šiol ji turės kartu su Saule vaikščioti į mokyklą ir atgal.

– Bet kodėl, mama? – nesupranta Goda. – Juk mane pirmoje klasėje tu ir nuveddavai į mokyklą, ir pasitikdavai.

– Na, taip. Tačiau vedžioti Saulės man nėra jokio reikalo. Jū dvi lankote tą pačią mokyklą, tad ir vaikščiosite į ją kartu, gerai?

– Ne, negerai, nes taip neteisinga! – nesutinka Goda. – Aš pati viena į mokyklą pradėjau eiti tik nuo antros klasės! Kodėl Saulei turi būti kitaip?

– Ji juk neis viena, o vaikščios su tavimi, – kantriai aiškina mama ir atsidūsta. – Saulei daug kas kitaip, nes ji turi tave, savo vyresnę sesę.

– Aš juk dar tik ketvirtokė, – pareiškia Goda, staiga supratusi, kad nė kiek nebenori būti nei didelė, nei ką nors globoti. – Be to, noriu eiti į mokyklą su Milda, o ne su Saule!

Milda – kaimynų mergaitė. Ji metais vyresnė už Godą. Prieš kurį laiką jos susidraugavo ir nutarė kartu vaikščioti į mokyklą. Būtent todėl Goda iš vakaro pati susikrauna kuprinę, tvarkingai susiruošia drabužius rytdienai, neraginama nueina valytis dantų ir laiku atsigula miegoti... Viskas tik tam, kad nepavėluotų ryte susitikti su Milda, mat su ja kelias į mokyklą toks lengvas ir smagus, kad ji galėtų šitaip eiti ir eiti be galo.

Iš tiesų būtų net geriau, kad jos taip niekuomet ir nenu-eitų į mokyklą. Mokyklos Goda nemėgsta. Ne todėl, kad jai nepatiktų mokytis, kaip tik atvirkščiai. Tik dėl mokslų ji ir paken-

čia mokyklą. Bet juk pamokos – tik maža dalis to, kas ten vyksta. Pamokos – tai, kas neišvengiamai įsiterpia į tikrąją klasės gyvenimą: draugystes ir žaidimus, paslaptis ir kikenimą, pykčius ir paliaubas.

Visa bėda, kad Godai to tikro, gyvo, kunkuliuojančio gyvenimo taip ir neteko patirti. Jos džiaugsmas, kad pradeda lankyti mokyklą, išblėso jau pirmąjį mėnesį. Tiesą sakant, nieko ypatingo neįvyko. Niekas jos neužsipuolė, neužgauliojo ir nesityčiojo. Tik tyliai ir atkakliai šalinosi. Kai mokytoja prašydavo pasiskirstyti poromis ar grupelėmis, Goda visuomet likdavo viena. Per pertraukas sunkiai sekėsi rasti žaidimų draugių. Ir niekas nenorėjo sėdėti su ja viename suole.

Goda žinojo, kodėl. Ji suprato iš mergaičių kikenimo, šnabždesių ir ypač žvilgsnių. Mat tie žvilgsniai be gailėsčio varstė jos plaukus ir veidą. Goda buvo ne šiaip rusvaplaukė. Jos veidas vietomis buvo net raudonas nuo strazdanų, o plaukai – ryškiai oranžiniai, tiesiog ugniniai. „Visa į tėtį“, – didžiuodamasi sakydavo močiutė. Bet kodėl gi tada strazdanotas rusvaplaukis tėtis jai toks gražus, o ji pati sau – nė kiek? Argi tai teisinga? Ir jau visai neteisinga, kad jos tikra sesė, Saulė, kažkodėl atsigimė į mamą ir iš jos paveldėjo šviesius, garbanotus, papurusius lyg debesėlis plaukus ir nuostabiai mielas duobutes skruostuose. Ji ir Saulė buvo tokios nepanašios išvaizda ir būdu, kad Goda kartais apskritai abejodavo, ar jos tikros seserys. Būtų daug geriau, kad sesė būtų tokia kaip Milda – paprasta, tiesi ir protinga. Bet kur tau. Saulė tikrai pliauškia visokius niekus, straksi, dainuoja ir purto tuos savo ir taip papurusius plaukus.

Beje, kurgi ji vėl dingio? Goda neramiai apsidairo, bet sesės niekur nematyti. Štai ir paglobok tokį strakalą, kad nori!

– Saule!

Šįkart ilgai laukti netenka, vos po akimirkos toji išnyra iš už kampo – išsišiepusi, lyg būtų radusi kokią brangenybę.

– Kas ten? – net susidomi Goda.

– Katė! Labai miela!

– Ta pati miela katė, kurią prieš tai matei, ar jau kita? – pašaipiai teiraujasi Goda.

– Kita, kita. Šioji buvo labai sustirusi ir šlapia, todėl padariau jai guolį iš savo šaliko.

– Iš savo šaliko? – negali patikėti Goda.

– Na, taip, juk dabar rugsėjis, dar visiškai nešalta, šaliko man nė nereikia. O ta katė tokia miela. Aš ją myliu!

Goda kurį laiką žiūri į sesę, paskui atsidūsta ir, nieko nesakiusi, leidžiasi eiti. Jos laimė truko vos pirmą rugsėjo savaitę, o dabar štai – viskas sugadinta! Jei aplinkui kas rytą šmirinės Saulė, kažni, ar Milda dar norės kartu su ja vaikščioti... O juk Goda taip nori tikėti, kad Milda – jos geriausia draugė. Tačiau vis nedrįsta jos to paklausti...

Kad pasiektum mokyklą, tenka apie kilometrą keliauti pėsčiomis: pirmiausia žvyruotu keliu per kolektyvinius sodus, paskui – miško taku, kurį abi sesės labai mėgsta, mat juo vasaromis eina maudytis prie upelio. Tik šįkart reikia pasukti į kitą pusę, užlipti į kalvą ir štai mokykla kaip ant delno. Ir ne tik mokykla! Šalimais matyti kai kas daug įdomesnio – diendaržyje vaikštinėja žirgai.

© Vilmos Krivickės nuotr.

KAZIMIERA KAZIJEVAITĖ-ASTRATOVIENĖ dirba mokytoja Valdorfo Žaliojoje mokykloje. „Ruduo Žirgynėje“ – trečioji Kazimieros knyga. Debiutinis romanas „Septynios kartos“ (2016) įvertintas Kazimiero Barėno literatūrine premija, o knyga „Mano sesė ir aš“ (2018) pelnė Vaikų literatūros premiją.

Pagrindinės knygos veikėjos – seserys Goda ir Saulė. Goda – ketvirtokė, Saulė – pirmokė. Mokslo metų pradžioje mama paprašo Godos, kad ji eidama į mokyklą palydėtų ir Saulę. Bet Goda norėtų į mokyklą vaikščioti su savo drauge Milda, o dabar joms nuolat trukdo ta mažoji įkyrėlė... Kokia neteisybė! Negana to, Saulė užsigeidžia kartu jodinėti žirgais šalia mokyklos esančiame žirgų ūkyje. Tačiau tikrieji nuotykiai prasideda tuomet, kai mama su tėčiu išvyksta, o sesės lieka namie su seneliu Vladu. Pačiu nepaprastiausiu seneliu pasaulyje, kuris daug metų buvo dingęs, o dabar staiga ėmė ir vėl atsirado. Ypatingas ruduo Žirgynėje prasideda!

Esu trijų vaikų mama ir mokytoja, tad knygos idėja gimė tarsi savaime – stebint vaikus, jų santykius, žaidimus, o ypač tą didį džiaugsmą, kurį jiems teikia jodinėjimas žirgais, bendravimas ir rūpinimasis jais. Šiandien, kai vis daugiau laiko atima telefonai ir kompiuteriai, vaikų ir gyvūnų draugystė įgauna visai naują prasmę ir tampa itin svarbi.

Kazimiera Kazijevaitė

ISBN 978-609-466-620-9

9

786094 666209

TYTO ALBA

Pirkite internetu
www.tytoalba.lt